

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ВНУТРІШНІХ СПРАВ**

**АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ
ПСИХОЛОГІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
ДІЯЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ
ТА ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ
МВС УКРАЇНИ**

Матеріали
VI міжвідомчого науково-практичного круглого столу
(Київ, 18 квітня 2024 року)

**Київ
2024**

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ВНУТРІШНІХ СПРАВ

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ
ПСИХОЛОГІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
ДІЯЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ
ТА ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ
МВС УКРАЇНИ

Матеріали
VI міжвідомчого науково-практичного круглого столу
(Київ, 18 квітня 2024 року)

Київ
2024

УДК 159.9:351.741:355.5«364»

A437

Редакційна колегія:

Черней В. В., ректор Національної академії внутрішніх справ, доктор юридичних наук, професор;

Гусарев С. Д., перший проректор Національної академії внутрішніх справ, доктор юридичних наук, професор;

Чернявський С. С., проректор Національної академії внутрішніх справ, доктор юридичних наук, професор;

Мотлях О. І., завідувач наукової лабораторії з проблем психологічного забезпечення та психофізіологічних досліджень ННІЗДН Національної академії внутрішніх справ, доктор юридичних наук, професор;

Кудерміна О. І., завідувач кафедри юридичної психології Національної академії внутрішніх справ, доктор психологічних наук, професор;

Андросюк В. Г., провідний науковий співробітник наукової лабораторії з проблем психологічного забезпечення та психофізіологічних досліджень ННІЗДН Національної академії внутрішніх справ, кандидат психологічних наук, професор;

Корольчук В. В., начальник відділу організації наукової діяльності та захисту прав інтелектуальної власності Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, старший науковий співробітник;

Галустьян О. А., старший науковий співробітник наукової лабораторії з проблем психологічного забезпечення та психофізіологічних досліджень ННІЗДН Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук

Рекомендовано до друку науково-методичною радою Національної академії внутрішніх справ від 20 березня 2024 року (протокол № 3)

Матеріали подано в авторській редакції. Відповідальність за їхню якість, а також відсутність у них відомостей, що становлять державну таємницю та службову інформацію, несуть автори

Актуальні питання психологічного забезпечення діяльності Національної поліції та закладів вищої освіти МВС України [Текст] : матеріали VI міжвідом. наук.-практ. круглого столу (Київ, 18 квіт. 2024 р.) / [редкол.: В. В. Черней, С. Д. Гусарев, С. С. Чернявський та ін.]. – Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2024. – 203 с.

УДК 159.9:351.741:355.5«364»

© Національна академія внутрішніх справ, 2024

Муліванова А. А., Макарова О. П. ВАЖЛИВІСТЬ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ДОПОМОГИ ПОТЕРПЛИМ ДЛЯ ЇХНЬОГО ВІДНОВЛЕННЯ ТА АДАПТАЦІЇ ДО ЖИТТЯ ПІСЛЯ ПЕРЕЖИТОГО ДОМАШНЬОГО НАСИЛЬСТВА	113
Недря К. М. ПСИХОЛОГІЯ ПОЛОНУ: ДОСВІД ПРОГРАМИ ПІДГОТОВКИ SERE (SURVIVE, EVADE, RESIST, EXTRACT) У АРМІЇ США	116
Овсяннікова Я. О. ШЛЯХИ ЗБЕРЕЖЕННЯ ПСИХІЧНОГО ЗДОРОВ'Я ПРОФЕСІЙНИХ КОНТИНГЕНТІВ СЕКТОРУ БЕЗПЕКИ ТА ОБОРОНИ УКРАЇНИ	120
Остапович І. П., Барко В. І. ПСИХОЛОГІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДРОЗДІЛІВ ЮВЕНАЛЬНОЇ ПРЕВЕНЦІЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ	122
Охріменко І. М., Пронтенко К. В. ВПЛИВ УМОВ СЛУЖБОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА ЕМОЦІЙНИЙ СТАН ТА РІВЕНЬ ЗДОРОВ'Я ПРАВООХОРОНЦІВ	126
Пампура І. І., Барко В. В. ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ДИНАМІКИ ПЕРЕЖИВАННЯ ПРИ ВТРАТІ БЛИЗЬКОЇ ЛЮДИНИ	130
Пасько О. М. ПСИХОЛОГІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ ГОТОВНОСТІ ОСОБИСТОСТІ ДО СЛІДЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	133
Платонов В. М. СТРАТЕГІЯ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ПЕРСОНАЛУ ДСНС ДО ВИКОНАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ В ЗОНІ БОЙОВИХ ДІЙ....	137
Полюлях А. А. ЕМОЦІЙНЕ ВИГОРАННЯ ПРАЦІВНИКІВ МВС УКРАЇНИ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ В КРАЇНІ.....	142
Похілько Д. С. ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО СТВОРЕННЯ УНІФІКОВАНОГО АЛГОРИТМУ ПСИХОЛОГІЧНОГО СУПРОВОДУ ПЕРСОНАЛУ ДСНС ПІСЛЯ ПОВЕРНЕННЯ З ВІДРЯДЖЕННЯ З ЗОНИ АКТИВНИХ БОЙОВИХ ДІЙ ДО МІСЦЬ ПОСТІЙНОЇ ДИСЛОКАЦІЇ	144

працівників МВС України. Наслідки такого стану можуть бути неприємними для самого працівника, негативними щодо ефективності діяльності організації в цілому. Подолання цієї проблеми вимагає комплексного підходу, включаючи надання психологічної підтримки, створення безпечних та стабільних умов роботи, надання необхідних ресурсів та розвитку механізмів психологічної реабілітації для працівників МВС України. Тільки таким чином можна забезпечити збереження психічного здоров'я та ефективність роботи правоохоронців у складних умовах сучасного суспільства.

Список використаних джерел

1. Наказ МВС України «План здійснення психологічного супроводу військовослужбовців Національної гвардії України, Державної прикордонної служби України, поліцейських та осіб рядового і начальницького складу служби цивільного захисту, членів їх сімей під час дії воєнного стану та професійного відбору психологів (mental tutor)», № 27 від 15 січня 2024 року.

2. Перша психологічна допомога ветеранам війни (досвід роботи психологів системи МВС України): порадник / кол. уклад.: О.І. Кудерміна, В.Г. Андросюк, Н.А. Жук, Ю.Ю. Бойко-Бузиль, О.В. Давидова. Київ, 2023. 46 с.

УДК 159.9

Похілько Діана Сергіївна,

провідний науковий співробітник навчально-наукової лабораторії екстремальної та кризової психології науково-дослідного центру Національного університету цивільного захисту України, кандидат психологічних наук, старший науковий співробітник

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-3374-8771>

ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО СТВОРЕННЯ УНІФІКОВАНОГО АЛГОРИТМУ ПСИХОЛОГІЧНОГО СУПРОВОДУ ПЕРСОНАЛУ ДСНС ПІСЛЯ ПОВЕРНЕННЯ З ВІДРЯДЖЕННЯ З ЗОНИ АКТИВНИХ БОЙОВИХ ДІЙ ДО МІСЦЬ ПОСТІЙНОЇ ДИСЛОКАЦІЇ

Робота з персоналом ДСНС після повернення з відрядження з зони активних бойових дій оснований на тому, що психіка особистості після тривалого впливу стресфакторів потребує відновлення.

Первинний психологічний супровід персоналу ДСНС складається з 3-х загальних кроків: діагностичний (початковий етап), робота над відновленням психофізіологічних та емоційних показників (основний етап), стабілізація стану й планування майбутнього (завершальний етап).

Роботу на кожній зустрічі (сесії) необхідно реєструвати в «Картку психологічного супроводу». Зустрічі бажано проводити при можливості через день, або щодня.

1. Початковий етап (1 сесія):

– збір інформації про працівника ДСНС, який був відряджений до зони активних бойових дій та характеру завдань, що він виконував (розмінування території, проведення пошукових робіт, ексгумація тіл загиблих, розбір аварійних будівель та конструкцій тощо), сімейний стан, характер відносин тощо;

– проведення первинної діагностики психоемоційного стану, визначити психофізіологічні реакції на стресові ситуації відрядження (рекомендовано використовувати наступні методики: Шкала оцінки впливу травматичної події ШОВТП (Impact Of Event Scale – IES-R); «Капсула стресу»; «Безцінний досвід» (на 1 сесії заповнюється лише перший стовпчик – Події/Ситуації) (опис методик див. додаток Б);

– провести психоедукацію щодо психологічного стану та можливих психофізіологічних проявів пережитої травматичної ситуації;

– провести аналіз відповідей персоналу ДСНС та підібрати комплекс технік щодо стабілізації психофізіологічного та емоційного стану людини.

2. Основний етап (2 сесія):

– навчання та відпрацювання технік саморегуляції (які були підбрані під визначені на початковому етапі симптоми та прояви особистісних психологічних реакцій на стрес за результатами первинної діагностики. В бланку «Картки психологічного супроводу» зазначаються методики та техніки, які використовувалися для стабілізації психоемоційного стану та кожен представник персоналу ДСНС особисто відмічає ефективність даної техніки для себе).

За необхідністю та особистим зверненням персоналу ДСНС можна провести додаткові сесії щодо відпрацюванні навичок саморегуляції.

3. Завершальний етап (3 сесія):

– провести аналіз отриманого досвіду подій та ситуацій, які були у відрядженні («Безцінний досвід» стовпчик – Події/Ситуації. На цьому етапі додатково заповнюється 2 стовпчик - Досвід, навички, можливості);

– провести аналіз різних сфер життя персоналу ДСНС, знайти зони росту, встановити нові цілі та побудувати пани їх досягнення.

Передавати працівника ДСНС та бланк його «Картки психологічного супроводу» штатному психологу за основним місцем проходження служби.

Проходячи за таким алгоритмом психолог зможе провести первинне психологічне дослідження, визначити проблемні зони у роботі вищих психічних функцій та провести їх первинну корекцію. Також, передати штатному працівнику психологічного сектору рекомендації щодо необхідної роботи з відповідної особистістю з метою збереження її психологічного здоров'я.

Список використаних джерел

1. Актуальні дослідження в сучасній вітчизняній екстремальній та кризовій психології : монографія / За заг. ред. В.П. Садкового, О.В. Тімченка; НУЦЗУ. Х.: ФОП Мезіна В.В., 2017. 512 с.
2. Актуальні дослідження в сучасній вітчизняній екстремальній та кризовій психології. Том II. : монографія / За заг. ред. В.П. Садкового, О.В. Тімченка; НУЦЗУ. Х.: ФОП Мезіна В.В., 2022. 436 с.
3. Екстремальна психологія: Підручник / За заг. ред. Проф. О.В. Тімченка. К.: ТОВ «Август Трейд», 2007. 502 с.
4. Психологія травмуючих ситуацій: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / О. Л. Туриніна. К.: Персонал, 2017. 160 с

УДК 159.9

П'янківська Людмила Володимирівна,
старший науковий співробітник науково-
дослідної лабораторії психологічного
забезпечення Державного науково-дослідного
інституту МВС України, кандидат
психологічних наук
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-9086-271X>

ДОСВІД США У НАДАННІ ПСИХОСОЦІАЛЬНОЇ ПІДТРИМКИ ЧЛЕНАМ РОДИН ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ ТА ВЕТЕРАНІВ

Війна в Україні докорінно змінила життя усіх громадян та негативно вплинула на їх життя. Члени родин військовослужбовців постійно зазнають стресових впливів, що обумовлені перебуванням їхніх чоловіків у зоні бойових дій, у полоні, у медичних закладах з пораненнями тощо. Вони мають постійні відчуття небезпеки і невизначеності, самотності та віддаленості, втоми і виснаження, стикаються з байдужістю та нерозумінням з боку суспільства, що негативно впливають на їх стан здоров'я. Тому одним із актуальних питань на сьогодні є вивчення та упровадження досвіду надання психосоціальної підтримки членам родин військовослужбовців та ветеранів.

Психосоціальною підтримку трактують як підтримку певних груп суспільства, які травмовані війною; як неспеціалізований спосіб допомоги, що відрізняється, зокрема, від медичної або психіатричної

Наукове видання

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ
ПСИХОЛОГІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
ДІЯЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ
ТА ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ
МВС УКРАЇНИ

Матеріали

VI міжвідомчого науково-практичного круглого столу
(Київ, 18 квітня 2024 року)

Відповідальні упорядники: *Корольчук В. В., Галустьян О. А.*

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до державного реєстру
видавців, виготовників і розповсюджувачів видавничої продукції

Дк № 4155 від 13.09.2011.

Підписано до друку 14.04.2024. Формат 60x84/16. Папір офсетний.

Обл.-вид. арк. 12,75. Ум. друк. арк. 11,86.

Тираж 50 прим.
